

А. Ю. Якимчук,
к. е. н., доцент, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування,
Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

A. Yakymchuk,
PhD in Economics, Associate Professor of department of Public Administration and Local management, NUWMNRU, Rivne

ADAPTATION OF BIODIVERSITY CONSERVATION LEGISLATION IN THE CONTEXT OF THE INTEGRATION OF UKRAINE INTO THE EUROPEAN UNION

Адаптація законодавства України до Європейських нормативів щодо збереження біорізноманіття стало важливим питанням сьогодні, у період розвитку інтеграційних процесів. У даній статті розглянуто основні аспекти узгодження основних національних нормативно-законодавчих актів у галузі збереження біорізноманіття із європейськими. Особливу увагу відведено лісовим ресурсам України. Запропоновано шляхи усунення недоліків, прогалин, суперечностей у законодавстві. Проаналізовано основні європейські законодавчі акти та на цій основі визначено нові європейські тенденції удосконалення української системи управління збереженням біорізноманіття, обґрунтовано зміни у кадровій політиці.

Adaptation of Ukraine's legislation to the European norms for biodiversity conservation has become an important issue today, during the development of integration processes. This article reviews the main aspects of the coordination of major national legislative and regulatory acts in the field of European biodiversity conservation. The special attention is given to forest resources of Ukraine. The basic liquidation measures of deficiencies, gaps and contradictions in the legislation have been ordered. The basic European legislation acts have been analyzed and on this basis, a new European trend of Ukrainian system improvement of biodiversity reasonable changes to personnel policy have been ordered.

*Ключові слова: адаптація, біорізноманіття, законодавство, міжнародна співпраця.
Key words: adaptation, biodiversity, legislation, international activity.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Оскільки Україна прагне інтегруватися в Європейській економічний простір, то політико-правові, організаційні та екологічні заходи повинні орієнтуватися на вимоги країн-членів Європейського Союзу. Україна з 1995 р. є членом Ради Європи і підтримує заходи, які задовольняють екологічну спрямованість розвитку. У 1998 р. в Україні створено Національне агентство з реконструкції і європейської інтеграції, з яким співпрацюють усі основні міністерства. Указом Президента України від 11.06.1998 р. № 615 (зі змінами внесеними Указами від 12.04.2000 р. № 587 та від 11.01.2001 р. № 8) прийнята Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, у якій визначено основні положення зовнішньополітичної стратегії щодо інтеграції України в Європейський правовий простір, мету та етапи правової адаптації. Тому сьогодні особливо актуальним залишається питання гармонізації законодавства України щодо збереження біорізноманіття із європейським.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання вивчення можливостей і перспектив гармонізації європейського законодавства із національним

висвітлювалося у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема О. Микитюка, В. Шевчука, Ю. Стадницького, Т. Галушкіної, В. Коваля, Б. Данилишина, М. Хвесика та ін. Проте саме у галузі збереження біорізноманіття цьому питанню достатньої уваги не приділялося. Все це зумовило предмет даного дослідження.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Дослідити процес гармонізації законодавства Європейського союзу щодо охорони природи, збереження біорізноманіття, управління лісовими ресурсами із національним, оцінити перспективи та можливості для України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Для України основним напрямком розвитку й удосконалення законодавчої бази є його гармонізація з європейським, яка визначена на Копенгагенському саміті Європейської Ради у червні 1993 р.

Законом України від 21.11.2002 р. № 228-IV прийнята Концепція Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейсько-

Таблиця 1. Європейське законодавство щодо охорони природи

Сфера	Директиви	Регламенти	Рішення	Всього
Горизонтальне законодавство	5	2	-	7
Якість атмосферного повітря	18	1	10	29
Поводження з відходами	17	3	8	28
Охорона водних ресурсів	11	-	1	12
Охорона природи	4	6	1	11
Контроль за промисловим забрудненням та управління його ризиками	6	2	7	15
Хімічні речовини та генетично модифіковані організми	8	5	4	17
Шумове забруднення	10	-	-	10
Ядерна безпека та захист від радіації	5	3	-	8
Цивільна оборона	-	1	7	8
Всього	84	23	38	145

Джерело: [1].

го Союзу. Це поетапне прийняття та впровадження нормативно-правових актів України, розроблених з урахуванням законодавства ЄС.

Завдання інтеграції України у систему міжнародної екологічної безпеки, посилення вимог законодавства в сфері охорони навколишнього природного середовища висуває на перший план розвиток нових напрямів у сфері природокористування: проведення ефективної екологічної політики, спрямованої на збереження і відтворення природних ресурсів, екологізацію податкової системи, розвитку ринку природоохоронних цінних паперів (права, квоти), створення системи екологічного страхування. У 1996 р. Україна приєдналася до Бернської конвенції про збереження диких видів рослин і тварин та місць їх перебування. Внеском у виконання Конвенції: є проекти ТАСІС "Карпатська транскордонна екологічна мережа" та проект Глобального Екологічного Фонду "Збереження різноманіття в Азово-Чорноморській екологічній мережі".

Постановою Верховної Ради України від 05.03. 1998 р. затверджені Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Основними напрямками передбачений комплекс заходів, спрямований на екологічно безпечне використання водних та інших природних ресурсів, міжнародне співробітництво, розвиток правової бази, у тому числі шляхом гармонізації національного екологічного законодавства України з міжнародним правом. Ці заходи відповідають Екологічній програмі ЄС і одним із пріоритетів мають збереження біорізноманіття.

Законодавство України має бути гармонізоване із європейським і у галузі лісового фонду. Царина лісового законодавства ЄС не має чітко визначених меж. Корпус прав та обов'язків держав-членів Європейського Союзу — так званий "acquis communautaire" Європейського Співтовариства, що має бути в повній мірі прийнятний країнами-кандидатами до того як вони приєднаються до Союзу, — не містить окремо виділеного лісового acquis. Документи щодо управління лісами є складовою нормативно-правових баз декількох спільних політик ЄС, зокрема, політики розвитку сільських територій як складової сільськогосподарської політики, екологічної політики, енергетичної політики, розвитку внутрішнього ринку тощо. Тобто нормативні акти, що можуть бути включені до умовного лісового acquis, de-facto є частиною "екологічних" та інших acquis ЄС [1].

У якості умови членства у ЄС кожна країна-кандидат повинна привести своє національне законодавство та практику адміністративної діяльності у відповідність до екологічного "acquis" ЄС, який є значно менший за обсягом, ніж усе тіло екологічного законодавства. Він включає в себе близько 145 законодавчих документів (директив, регламентів та рішень), підсумково представлених у табл. 1.

Свого часу правові засади досягнення відповідності національного законодавства України до acquis communautaire Європейського Союзу встановила за-

гальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства ЄС (2004 р.). Серед пріоритетних сфер виконання програми, відповідно до Угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС (1994 р.), була визначена адаптація законодавства у сфері захисту довкілля. Проте адекватного механізму адаптації лісового законодавства України до acquis communautaire Європейського Союзу досі не існує.

Комплексна робота з адаптації лісового законодавства України до законодавства Європейського Союзу може бути розпочата, відповідно до політичної волі керівництва органів управління лісовим господарством (Державного агентства лісових ресурсів України, Мінприроди України, державних обласних управлінь екології та природних ресурсів, державних управлінь лісового та мисливського господарства та ін.), з підготовки нового лісового законодавства. Важливим фактором успішності такої діяльності може стати внесення переліку заходів з прийняття лісового acquis до Загальнодержавної програми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. При цьому слід зважати на досвід вступу до ЄС країн Східної Європи, який свідчить, що загальні обсяги витрат на діяльність з адаптації законодавства є досить високими. За оцінками Європейської Комісії, країни-кандидати мають витрачати 2—3% ВВП щорічно протягом кількох років для повного запровадження acquis стосовно тільки екологічних вимог. Поки Україна знаходиться поза межами фінансових інструментів та програм Європейського Співтовариства, витрати на адаптацію законодавства має нести у повному обсязі. Проте ці витрати цілком можуть бути віднесені до фінансування сталого лісового менеджменту в сучасному європейському розумінні.

Концепція сталого лісового менеджменту є засадничою ідеєю всього лісового законодавства ЄС. Саме з посилення на неї розпочинаються всі директиви, регуляції та рішення, що є правовими інструментами з питань розвитку лісового господарства Євросоюзу. Задекларувавши в Лісовій Стратегії загальні цілі та пріоритети у 1998 році, Європейське Співтовариство прийшло в 2006 році до чітко визначених програмних завдань зі сталого менеджменту в Лісовому Плані Дій ЄС та низці національних програм розвитку сільських територій, що впроваджують економічні цілі згідно з новою Регуляцією щодо Політики Розвитку Сільських Територій 2005 року.

На відміну від країн Європейського Союзу, концепція сталого лісового менеджменту (сталого управління лісами) не знайшла широкого відображення в лісовому законодавстві України. Україна і ЄС вживають різні словники щодо сталого лісового менеджменту, як буквально — в сенсі глосарію термінів, так і загально — в сенсі понятійного апарату. Із введенням в українське лісове законодавство пов'язаних зі "сталістю" термінів справжня "гармонізація національного лісового законодавства з міжнародними принципами сталого управління лісами" тільки розпочинається [2].

Лісова Стратегія ЄС (1998 р.) визначає, що сфера лісової політики відноситься до компетенції країн-членів, а Європейський Союз може зробити внесок до запровадження сталого лісового менеджменту через спільні політики, засновані на принципі субсидіарності та концепції розподіленої відповідальності [3].

Відповідно до принципу субсидіарності, країни-члени є відповідальними за планування та впровадження національних лісових програм. Майже всі країни ЄС, включаючи нові країни-члени, підготували та прийняли національні лісові програми чи їх еквіваленти, а також розробили загальний механізм та підходи до процесу підготовки лісової політики.

Підготовка державної програми "Ліси України" на 2010—2015 роки не дотримувалася формального підходу міністерських конференцій із Захисту Лісів в Європі до підготовки національних лісових програм. Некритичне ставлення до питання участі зацікавлених сторін та міжсекторального обговорення визначило умовність окремих показників програми. Наприклад, такий ключовий пріоритет як "підвищення лісистості", що з 2000-го року переглядався вчетверте, передбачає заліснення протягом 2010—2015 років 430 тис. га земель, а для досягнення "оптимальної" лісистості — 2175 тис. га. Проте територіальними органами Державної агенції земельних ресурсів України виявлено лише 308 тис. га деградованих та малопродуктивних земель сільськогосподарського призначення, і 140 тис. га земель, що знаходяться під ярами, балками та іншими землями, що також можуть бути заліснені. Головне питання полягає в передачі цих земель під заліснення, зважаючи на складний, тривалий та витратний механізм передачі земель.

Україні неможливо формально перенести терміни законодавства ЄС, внести зміни і доповнення для забезпечення впровадження *acquis*, навіть не в суттєвій зміні підходів до операційного лісового менеджменту. Все це було пройдено країнами-кандидатами певний час тому. Різниця ж полягає в сучасному спрямуванні розвитку лісового законодавства та лісової політики в Україні та ЄС.

Рамки діяльності в лісовому секторі Європейського Співтовариства та країн-членів на 2007—2011 роки встановив Лісовий план дій ЄС (2006 р.), що визначає вісімнадцять ключових дій за чотирма основними цілями: поліпшення довготермінової конкурентноздатності, захист навколишнього природного середовища, внесок у якість життя, сприяння координації та комунікації. На першому місці в Лісовому плані дослідження конкурентноздатності лісового сектору ЄС. В Україні питання проведення центральним органом виконавчої влади з питань лісового господарства спільно з центральним органом виконавчої влади з питань промислової політики дослідження стану та перспектив економічного розвитку лісового сектору досі не ставилося. Таке дослідження має містити аналіз розвитку, оцінку стану та прогноз структурних змін ринку лісоматеріалів, зокрема викликаних економічної кризою. Це, нарешті, дозволить дати оцінку конкурентноздатності державного лісового сектору України та визначити заходи із забезпечення його конкурентноздатності. За прикладом багатьох країн Європи, подібні дослідження можуть сформувати основу економічних цілей документу національної лісової політики України [1; 2; 3].

Ключові дії з метою поліпшення та захисту навколишнього природного середовища охоплюють виконання зобов'язань та адаптацію до змін клімату, досягнення цілей зі збереження біорізноманіття та розвиток Європейської системи лісового моніторингу. Використання біомаси для енергетичних потреб розглядається як найважливіший внесок європейського лісового сектору в досягнення цілей Кіотського протоколу впродовж першого облікового періоду 2008—2012 років. Уряд України надає використанню деревини як альтернативного джерела енергії стратегічного значення. Це

зрозуміло, оскільки для порівняння, за даними FAO STAT, у 2008 році Латвія виробила 3725 млн м³ паливної тріски, а Україна — лише 112 млн м³ [1].

Лісове господарство України — це єдиний сектор національної економіки, в якому відбувається поглинання парникових газів. Абсолютні щорічні обсяги поглинання парникових газів у лісовому господарстві співмірні із національними обсягами викидів внаслідок сільськогосподарської діяльності. В Україні однак не здійснюється жодного проекту спільного впровадження з лісорозведення, а підготовлений за сприяння Світового Банку проект зі створення захисних лісових насаджень на забруднених радіонуклідами землях в умовах Полісся не був реалізований через відсутність на той момент законодавчо-нормативної бази щодо реалізації проектів СБ та недосконалість державного механізму встановлення ціни вуглецевих одиниць. Крім того, укладання угод про передачі вуглецевих одиниць передбачають юридичну формалізацію в лісовому законодавстві України поняття права власності на депонований вуглець [2; 3].

Нині європейські ініціативи все більше стосуються не запобігання, а адаптації до змін клімату. З огляду на невідворотність цих змін, час виробити перелік адаптаційних заходів, оскільки виклики адаптації та супутні витрати очікувано перевищуватимуть витрати на запобігання. Центральною складовою політики ЄС щодо охорони природи та збереження біорізноманіття є Natura — 2000. Це мережа охоронних ділянок, закладена згідно Директиви "Habitats" 1992 року. Мета мережі полягає в забезпеченні довгострокового збереження видів та ландшафтів в ЄС, які є найбільш цінними і перебувають під загрозою зникнення або руйнування. Natura-2000 не є системою строгих природних заповідників, де заборонена вся діяльність, на переважній більшості територій ведеться господарство. Сьогодні мережа повністю сформована і охоплює площу, більшу за територію Німеччини, та складає 17,6% території ЄС (2009 р.). Європейська Комісія надає інформацію про повний список та карту ділянок Natura — 2000. В Україні немає ділянок мережі Natura — 2000. В даний час пілотні проекти щодо вивчення та закладання ділянок Natura — 2000 проводяться лише в Карпатському регіоні.

Зауважимо, що Директиви щодо Natura — 2000 є складовими екологічного *acquis*, тому попереднє впровадження їх в країнах-кандидатах розглядалося як важливий захід з повного обліку їх природної спадщини, і всі ділянки мережі мали бути визначені до моменту їх вступу до ЄС. Лісовий План ЄС визначає шість ключових дій щодо сприяння координації та комунікації. В роботі використана шкала міжсекторального координаційної потенціалу для ілюстрації загальних інституційних механізмів, що діють при впровадженні державних програм в лісовому секторі України. Параметри різних державних програм щодо перспективних показників лісового господарства відрізняються, попри обов'язкову процедуру їх погодження різними міністерствами та відомствами [1; 3].

Регуляція з Розвитку Сільських Територій є головним інструментом впровадження Лісової стратегії ЄС. Лісовий план дій ЄС визначає специфічні заходи, що можуть бути підтримані цією регуляцією. Закон України "Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року", проект Державної цільової програми сталого розвитку сільських територій на період до 2020 року не включають цілі та завдання ведення лісового господарства до пріоритетів комплексного розвитку сільських територій. Однак логічно, що національна лісова політика України, мала б, за прикладом країн ЄС, бути інтегрована в політику розвитку сільських територій; і не лише з точки зору завдань євроінтеграції.

Зростання міжнародної конкуренції, викликаний процесом глобалізації, поставив нові виклики перед

лісовою промисловістю ЄС, зокрема посилення конкуренції щодо поставок як круглих лісоматеріалів, так і продукції переробки з країн, що мають вищі показники приросту лісів, нижчі виробничі витрати (дерева, енергія, робоча сила) і менш строгі екологічні та соціальні вимоги. План дій ЄС для FLEGT (2003 р.) зобов'язав Європейську Комісію провести аналіз законодавчих можливостей регулювання імпорту незаконно заготовленої деревини в ЄС. У грудні 2005 року Рада ЄС прийняла Регуляцію про створення FLEGT (на відміну від просто "FLEG" тут до "Law Enforcement" — посилення правозастосування та "Governance" — управління, додається ще "Trade" — торгівля) схеми ліцензування імпорту деревини в Європейському співтоваристві і надала право Європейській комісії розпочати переговори з третіми країнами, що бажали укласти добровільні угоди про партнерство. Починаючи з 2008 року ведеться обговорення Регуляції про встановлення обов'язків операторів із розміщення деревини та деревної продукції на ринку. Очікується, що найближчим часом буде досягнуто політичної угоди щодо Регуляції, і вона набере чинності в наступному році. Практично це означає, що в разі продажу деревини на ринок ЄС українські компанії мають забезпечити підтвердження "легальності" деревини [1; 2; 4].

Відсутність спільної лісової політики, загальних економічних механізмів регулювання різних форм власності, слабка система отримання достовірних даних про ліси, значна диференціація економічної спроможності лісових секторів різних країн-членів — це умови формування лісової політики Європейського Союзу понад десятиліття тому. Сьогодні ЄС впевнено рухається до забезпечення конкурентоздатності лісового сектору. Потрібно зазначити, зважати, що більшість стратегічних документів, які визначають розвиток ЄС в цілому, закінчили свою дію в 2010 році, нормативні акти лісового асхіс терміновані 2011—2013 роками. Отже, в найближчі роки ЄС проводитиме оновлення законодавства, в тому числі лісового.

Таким чином, з метою інтеграції шляхів розвитку лісового сектору України та ЄС пропонується провести такі заходи:

I. Розпочати розробку документу "Лісова політика України", в рамках процесу з підготовки якого провести:

- дослідження конкурентоздатності лісового сектору економіки;
- вивчення можливості створення національної чи регіональних лісових компаній;
- аналіз та підготовку прогнозу ринку лісоматеріалів в Україні;
- аналіз стану та перспектив розвитку ринку недержавної продукції;
- визначення першочергових заходів з адаптації лісів до змін клімату.

II. Із внесенням необхідних змін до законів чи підготовкою нових нормативних актів: провести національну інвентаризацію лісів з метою удосконалення системи державного обліку лісів; цінних природних ділянок — за аналогією з програмою Natura — 2000; полезахисних смуг — з метою включення до державної програми "Ліси України" заходів із розвитку державної системи лісомеліорації [5].

III. Загальне спрямування розвитку лісової політики та лісового законодавства ЄС вимагає внесення необхідних змін до проекту державної Програми розвитку сільських територій щодо включення в неї заходів із забезпечення сталого лісового менеджменту.

Сьогодні Європейська Комісія запропонувала нове законодавство для запобігання та управління швидко зростаючої загрози від інвазійних видів. На даний час понад 12 тис. видів, що мешкають у Європі, є чужими природному середовищу. Близько 15 % з них — інвазійні види і вони дуже швидко ростуть за чисельністю. Про-

позицію призначено для реагування на зростаючі проблеми, які викликані цими інвазійними чужорідними видами, яка включає в себе такі проблеми [2; 3; 5]:

1. Економічну: інвазійні чужорідні види завдають збитків на суму не менше 12 мільярдів євро щороку в Європі через небезпеку для життя людини (зокрема, азійський шершень та комарі, які приносять жовту лихоманку, що можуть завдати фатальної шкоди), пошкодження інфраструктури (наприклад, японський горіць, який руйнує будівлі), а також втрати врожаю в сільському господарстві (наприклад, нутрія, яка нищить культури).

2. Екологічну: інвазійні чужорідні види здатні серйозно пошкодити екосистемі та спричинити зникнення видів, які необхідні для підтримання балансу навколишнього природного середовища. Наприклад, черемшина серйозно порушує екосистемі лісів, а сірі білки витісняють рудих білок. Після втрати середовища проживання, інвазійні види — друга за величиною причина втрати біорізноманіття у світі.

3. Політичну: багато держав-членів вже змушені витратити значні ресурси у вирішенні цієї проблеми, проте їх зусилля неефективні, якщо вони діють виключно на національній основі. Кампанія з винищення гігантського борщевика в Бельгії, наприклад, буде неефективною, якщо ці види повторно заселять країну через Францію.

Окремі види мають бути заборонені в ЄС, тобто їх не можна імпортувати, купувати, використовувати, випускати або продавати. Необхідно прийняти спеціальні заходи для вирішення питань, які виникають, для торговців, фермерів та власників тварин у перехідний період. Держави-члени будуть організовувати перевірки для запобігання умисного проникнення видів, які викликають занепокоєння. Проте є багато видів, які потрапляють до ЄС ненавмисно, як забруднювач в товарах або в контейнерах. Держави-члени повинні вжити заходів, щоб визначити такі шляхи та прийняти коригуючі заходи, а саме: створити системи раннього попередження та швидкого реагування, створення ефективної системи управління, перехід до більш узгодженого та превентивного підходу, підвищення ефективності та зниження витрат, які пов'язані з екологічною шкодою. Регламент із запобігання та управління інвазійними чужорідними видами спирається на Дорожню карту з ефективності ресурсів ЄС та Стратегію з біорізноманіття ЄС до 2020 року.

Вважається доцільним адаптувати класифікацію природно-заповідних територій України відповідно до класифікації МСОП (табл. 2).

Після впровадження запропонованих змін, викладених у таблиці 2, класифікація ПЗФ відповідатиме міжнародним стандартам, що дасть можливість для більш повної реалізації сутнісних функцій ПЗФ України.

ВИСНОВКИ

Відповідно до європейського напрямку розвитку, Україна має гармонізувати законодавство щодо збереження біорізноманіття із вимогами ЄС. Завдання інтеграції України у систему міжнародної екологічної безпеки, посилення вимог законодавства в сфері охорони навколишнього природного середовища висуває на перший план розвиток нових напрямів у сфері природокористування: проведення ефективно екологічної політики, спрямованої на збереження і відтворення природних ресурсів, екологізацію податкової системи, розвитку ринкових інструментів (прав, квот, грантів), створення системи екологічного страхування ресурсів біорізноманіття.

Серед шляхів розвитку лісового сектору України та ЄС запропоновано розпочати розробку документу "Лісова політика України", провести національну інвентаризацію лісів з метою удосконалення системи державного обліку лісів; цінних природних ділянок — за ана-

Таблиця 2. Адаптована класифікація ПЗФ України відповідно до класифікації ПЗТ МСОП

Легітимні категорії ПЗФ України	Категорії ПЗТ МСОП	Пропоновані категорії для нової класифікації ПЗФ	Значення
1. Біосферний заповідник (БЗ)	XI. Біосферний резерват	1. Біосферний резерват	Міжнародне
2. Природний заповідник (ПЗ)	I. Суворий резерват. Дика природа	2. Національний заповідник	Загальнодержавне
2а. Відділення, філіал, частина ПЗ	I а. Суворий природний резерват	3. Суворий рефугій	Загальнодержавне
3. Заповідне урочище	I б. Дика природа	4. Заповідне урочище	Міське
4. Національний природний парк	II. Національний парк	5. Національний парк	Загальнодержавне
5. Регіональний ландшафт. парк	II. Національний парк	6. Регіональний парк	Міське
6. Заказник загальнодержавного значення	IV. Територія управління екотопами (видами)	7. Національний заказник	Загальнодержавне
6а. Заказник місцевого значення	IV. Територія управління екотопами (видами)	8. Регіональний заказник	Міське
7. Пам'ятка природи загальнодержавного значення	III. Пам'ятка природи	9. Національна пам'ятка природи	Загальнодержавне
7а. Пам'ятка природи місцевого значення	III. Пам'ятка природи	10. Регіональна пам'ятка природи	Міське
	X. Об'єкт Світової спадщини	11. Пам'ятка природи світової спадщини	Міжнародне
	VI. Територія охорони ресурсів	12. Природноресурсне угіддя	Міське
	V. Територія охорони ландшафтів	13. Охоронюваний край	Загальнодержавне
	VII. Антропогенний резерват	14. Екоетнічне оселище	Загальнодержавне
	VIII. Територія багатопільового використання	15. Екоерегіон	Загальнодержавне

логією з програмою Natura — 2000; поєднання смуг — з метою включення до державної програми "Ліси України" заходів із розвитку державної системи лісомеліорації; здійснити внесення необхідних змін до проекту державної Програми розвитку сільських територій щодо включення в неї заходів із забезпечення сталого лісового менеджменту.

На сьогодні необхідно сформулювати список інвазійних чужорідних видів ЄС, які викликають занепокоєння, що має бути складений державами-членами, беручи до уваги оцінку ризику та наукові дані. Окремі види, заборонені в ЄС, заборонено імпортувати, купувати, використовувати, випускати або продавати. Крім того мають бути прийняті спеціальні заходи для вирішення питань, які виникають, для торговців, фермерів та власників тварин в перехідний період.

Адаптації до європейських вимог підлягає і національна система категорій територій, призначених для збереження біорізноманіття. Після запровадження запропонованих змін, класифікація природоохоронних територій України відповідатиме міжнародним європейським стандартам, що дозволить більш ефективно реалізувати сутнісні функції об'єктів природи.

Література:

1. Handbook on the Implementation of EC Environmental Legislation — December 2003.
2. Навколишнє середовище: нові дії ЄС для захисту біорізноманіття від проблемних інвазійних видів // http://darg.gov.ua/_navkolishnje_seredovishche_0_0_0_1359_1.html
3. Щодо затвердження Базового плану адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації).

Наказ від 17.12.2012 № 659 // <http://www.menr.gov.ua/index.php/normakty/60-9/acts>

4. Програма ENPI-FLEG — Improving Forest Law Enforcement and Governance in the European Neighborhood Policy East Countries and Russia — "Вдосконалення систем правозастосування і управління в лісовому секторі країн східного напрямку Європейської політики добросусідства і Росії".

5. Державна програма "Ліси України", затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 16.09.2009 р. № 977 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/977-2009-%D0%BF>

References:

1. Handbook on the Implementation of EC Environmental Legislation — December 2003.
2. The official site (2014), "Environment: new EU action to protect biodiversity from invasive species problem", available at: // http://darg.gov.ua/_navkolishnje_seredovishche_0_0_0_1359_1.html (Accessed 28 February 2014).
3. Ministry of Ecology and Nature Resources Usage (2012), "On approval of the baseline environmental adaptation of Ukraine's legislation to the European Union (Baseline approximation)", available at: // <http://www.menr.gov.ua/index.php/normakty/60-9/acts> (Accessed 28 February 2014).
4. Program ENPI-FLEG (2012), "Improving Forest Law Enforcement and Governance in the European Neighborhood Policy East Countries and Russia", available at: // <http://econ.worldbank.org/external/default/main> (Accessed 28 February 2014).
5. Program (2009), "Forests of Ukraine", available at: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/977-2009-%D0%BF> (Accessed 28 February 2014).

Стаття надійшла до редакції 04.03.2014 р.